

Vlaams
Parlement

vergadering **C220**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 30 april 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de stagecomponent in de opleiding bachelor in de verpleegkunde – 1684 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over reffectatieproblemen na hertelling bij een nieuwe opleidingsvorm – 1825 (2014-2015)	7
VRAAG OM UITLEG van Jo De Ro aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de kwaliteit van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel – 1852 (2014-2015)	15
VRAAG OM UITLEG van Ingeborg De Meulemeester aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het luxeverzuim voor de paasvakantie – 1878 (2014-2015)	19
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het pleidooi voor een tweetalige lerarenopleiding in Brussel – 1942 (2014-2015)	21

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de stagecomponent in de opleiding bachelor in de verpleegkunde – 1684 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, ik heb deze vraag ingediend op 24 maart 2015.

Reeds op 9 juni 2013 vermeldde de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) in een advies over de stages in het hoger onderwijs dat de Europese richtlijn voor de opleiding bachelor in de verpleegkunde 2300 uren stage moet omvatten, gespreid over drie jaar. De huidige opleidingen hebben slechts 1500 uren stage. Die zijn verdeeld over de 75 lesweken van de driejarige opleiding. 2300 uren stage komt overeen met 58 stageweken. Een verhoging van het aantal uren stage tot het door de Europese richtlijn opgelegde niveau betekent dat in een driejarige opleiding slechts 17 lesweken zouden kunnen overblijven voor de theoretische component, wat onvoldoende is om de nodige basiskennis te verwerven.

In het antwoord op mijn schriftelijke vraag van 18 juli 2013 stelde de toenmalige minister van Onderwijs dat er geen conflict is tussen de EU-richtlijn en het decreet met betrekking tot de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen omdat de instellingen zelf in een samenhangend geheel van opleidingsonderdelen moeten voorzien, waarin in totaal 2300 uren klinisch onderwijs kunnen worden opgenomen. Klinisch onderwijs kan bestaan uit stages, maar ook uit andere vormen van onderwijs. Stages kunnen ook buiten de gewone schooluren en in de vakanties plaatsvinden. Aldus de minister.

In het antwoord op mijn actuele vraag hierover op 12 maart 2014 werd door de toenmalige minister van Onderwijs aangestipt dat er gesprekken nodig waren om na te gaan of de opleiding eventueel verlengd zou moeten worden.

Een artikel in de geschreven pers gaf op 24 maart 2015 aan dat de beroepsopleiding verpleegkunde in zijn huidige vorm hierdoor onder druk komt. Vandaar mijn vraag.

Minister, kunt u alle huidige studenten geruststellen met de wetenschap dat ze een volwaardige opleiding volgen van hoog niveau, ook naar Europese normen? Minister, vorige week hebt u al een eerste aanzet gegeven.

Welk overleg, en op welke termijn, is nu nodig om het probleem, dat al geruime tijd bestaat, ten gronde aan te pakken? Welke inbreng is er nodig van het ministerie van Welzijn, de federale overheid, de ziekenhuissector en de onderwijsinstellingen die nu hbo5 en de professionele bachelor verpleegkunde organiseren, zodat we toch zicht krijgen op het vervolgtraject?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Minister, ik zal de vraag niet herhalen. Mijn fractie wenst zich aan te sluiten bij de vraagsteller. De problematiek is zeer belangrijk. De kwaliteit van de opleiding is voor ons ontzettend belangrijk. In het belang van het werkveld moeten we toch redelijk snel een antwoord kunnen formuleren. Ik krijg erg veel bezorgde vragen.

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Mevrouw Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Minister, ik sluit mij aan bij mijn collega's. Er is bezorgdheid over de verhoging van het aantal stage-uren. Zeventien lesweken theorie is inderdaad te weinig om de theorie helemaal onder de knie te krijgen. Dat is onvoldoende om de nodige basiskennis te verwerven. Klinisch onderwijs kan bestaan uit stages, maar ook uit andere vormen van onderwijs. En stages kunnen ook buiten de gewone schooluren plaatsvinden.

Ik ga hier even op in. Ik ben van opleiding sociaal verpleegkundige. Tijdens mijn opleiding heb ik meermaals verplicht stage gedaan, in het jaar maar ook in de vakanties: een week in de paasvakantie en een week in de kerstvakantie, of de krokus- of de herfstvakantie, en sowieso drie weken in de grote vakantie. Daardoor was er plaats en ruimte over voor de theorie. Toen mijn oudste zoon vorig jaar zijn opleiding verpleegkunde startte, verbaasde het mij dat hij maar zo weinig stage had. Zij kregen die stage helemaal op het einde van het jaar, na de examens in mei, in de maand juni. Daardoor wisten zij niet of zij geschikt waren om op de werkvloer te staan en of zij dat graag deden. Zij hadden ook te weinig ervaring om op het einde van het eerste jaar op een stage te staan.

Ik stel een bijkomende vraag. Minister, hoe staat u tegenover de verplichte stage tijdens de schoolvakantie? Dit zal de praktijkervaring van de studenten verhogen. Bovendien leren ze van naderbij kennis te maken met de verschillende shiften, de werksfeer, de werkdruk. Heel wat pas afgestudeerden worden direct in een shift gestoken, want het zijn bachelors. Ze krijgen bijvoorbeeld een eerste nachtshift en hebben niet voldoende werkervaring op de werkvloer. Vandaar mijn bezorgdheid.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel voor deze boeiende vraag. Ik schets eerst het kader. De Codex Hoger Onderwijs stelt dat de hogeronderwijsinstelling ervoor moet zorgen dat de opleiding die leidt tot het beroep van verantwoordelijk algemeen ziekenverpleger of -verpleegster voldoet aan de Europese richtlijnen. Dat is een evidentie. De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) moet bij de opleidingsaccreditatie nagaan of de instelling dat kan garanderen. Alle bacheloropleidingen verpleegkunde zijn door de NVAO geaccrediteerd, dus kan ik momenteel alle studenten geruststellen dat ze een volwaardige opleiding volgen.

De accreditatie van de bacheloropleidingen loopt nog tot en met het einde van dit academiejaar. Ter voorbereiding van de verlenging van die accreditatie zijn al deze opleidingen de afgelopen jaren gevisiteerd.

Het valt op dat uit alle visitatierapporten blijkt dat de opleidingen van hoge kwaliteit zijn. Het werkveld is tevreden over de afgestudeerde verpleegkundigen. Ze zijn geaccrediteerd en de verlenging wordt voorbereid. De visitatierapporten zijn zeer positief.

Ten derde heeft de NVAO moeten vaststellen dat uit de visitatierapporten niet expliciet blijkt of de opleidingen effectief aan de Europese norm van 2300 stage-uren voldoen. Ze zijn geaccrediteerd en van hoge kwaliteit, maar uit de rapporten kunnen we niet met zekerheid afleiden dat de norm van 2300 uren wordt gehaald.

Om die reden heeft de NVAO de visitatiecommissies gevraagd op dat vlak een paar bijkomende onderzoeksdaden te stellen. Dat onderzoek loopt nog. Aangezien het nog niet is afgerond, kan ik er nog niet op vooruitlopen. In dat geval zou het immers geen zin hebben nog onderzoeksvragen te stellen. Ik wil hier echter toch al een aantal kanttekeningen bij maken.

Ten eerste rekenen de Europese normen nog met uren. Dat staat enigszins haaks op het systeem van de studiepunten. Dit systeem is net in de context van het

Europees hoger onderwijs ingevoerd. De Europese afspraak is dat een studiepunt voor 25 tot 30 uren studiebelasting staat.

Ten tweede volstaat het niet om de stagecomponent van de opleidingen verpleegkunde met die sleutel naar een aantal uren om te rekenen. De Europese norm heeft immers betrekking op 2300 uren klinische stage aan het bed van de patiënt.

Daarnet is terecht opgemerkt dat een aantal opleidingen de aan stages verbonden randactiviteiten, zoals voorbereidingen of het opstellen van stageverslagen, meetellen. Die activiteiten vormen immers ook een studiebelasting.

Daarnaast is er tevens praktijkonderwijs dat niet plaatsvindt aan het bed van de patiënt, maar in simulatieomgevingen met hoogtechnologische poppen. Ik heb een aantal dergelijke simulaties bijgewoond. Dat is van vrij hoge kwaliteit.

We bevinden ons in Vlaanderen in een bepaalde situatie. Ik wil benadrukken dat onze bacheloropleidingen verpleegkunde algemeen als kwalitatief hoogstaand worden beschouwd. Omwille van een kwantitatieve stagenorm dreigt echter onzekerheid. Het is mogelijk dat ze niet voldoen aan het aantal stage-uren. Aangezien ik nog niet over het definitieve rapport van de NVAO beschik, wil ik hier nu geen grote uitspraken over doen. Ik heb de NVAO net gevraagd dit nader te bekijken.

Indien we de richtlijn zouden negeren, zou het gevolg zijn dat onze studenten elders in Europa niet als verpleegkundige aan de slag kunnen. De opleiding zou dan immers niet voldoen aan de internationale norm voor de opleiding tot verantwoordelijk algemeen ziekenverpleger. De afgestudeerden kunnen dan wel hier als verpleger werken, maar op internationaal vlak zou er een probleem zijn. Op dit ogenblik zijn ze echter nog steeds geaccrediteerd.

Op dit ogenblik zoekt een taskforce een oplossing. Die taskforce, die gisterenavond nog heeft vergaderd, is er gekomen op initiatief van mijn kabinet en het kabinet van de minister van Welzijn. Aangezien de nieuwe Vlaamse Regering nog niet zo lang geleden is samengesteld, bestaat de taskforce nog niet zo lang. De vorige legislatuur was er nog geen taskforce. De heer De Meyer heeft net opgemerkt dat dit probleem al langer bekend is. Er was echter nog geen taskforce. We hebben die nu pas opgericht.

De taskforce bestaat uit vertegenwoordigers van de opleidingen en bijgevolg dus ook van de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) en uit vertegenwoordigers van de zorgsector. De taskforce heeft ervoor gekozen eerst het mogelijke acute probleem met de bacheloropleidingen aan te pakken. Nadien zal worden nagegaan of ook voor hbo5 ingrepen noodzakelijk zijn. Dit zal natuurlijk samen met de vertegenwoordigers van hbo5 worden onderzocht.

Ik heb deze week een opleidingscentrum in Brugge bezocht. De bacheloropleidingen en hbo5 kennen een totaal andere aanpak. In hbo5 gaat de persoon die de lessen geeft, ook mee naar de stageplaats. Er is een bed-aan-bedstage. Dat is ook interessant, maar het gevolg is dat we beide opleidingen niet samen kunnen behandelen. We moeten eerst naar de bacheloropleidingen kijken. Nadien kunnen we nagaan hoe we een oplossing voor hbo5 kunnen vinden.

Een uitbreiding van de studieduur vind ik geen onschuldige ingreep. Ik ben daar dan ook heel voorzichtig mee. Dat is momenteel ook niet de grote wens. Momenteel duurt geen enkele bacheloropleiding langer dan drie jaar. Een verlenging zou voor de keuze voor een bacheloropleiding verpleegkunde een bijkomende drempel betekenen.

Bovendien is hier ook een kostprijs aan verbonden. Voor de studie zou een bijkomend jaar meer studiegeld en studiekosten betekenen. De loopbaan zou ook

later van start gaan. Voor de maatschappij zou een bijkomend jaar op basis van de huidige studentenaantallen 12 miljoen euro kosten. Verder zou de doorstroming naar het werkveld vertraging oplopen. De sector moet die bijkomende stages ook aankunnen. Het is dan ook echt cruciaal dat het werkveld mee rond de tafel zit.

Er is terecht opgemerkt dat de problematiek al had moeten zijn beslecht. Het is dan ook belangrijk dat nu zeer intensief overleg wordt gevoerd. Het is altijd mogelijk kritiek te geven. We bevinden ons nu in een bepaalde situatie en we moeten een oplossing vinden. Ik hoop dat dit vrij snel kan gebeuren.

Ik kijk hierbij niet in de richting van een bijkomend jaar. Ik wil eerst zien hoe acuut het probleem is. Het is in elk geval zeker dat de NVAO niet gewoon een Vlaamse organisatie is en dat er momenteel erkende accrediteringen zijn. We moeten zien waar het schoentje knelt. We moeten weten of het nodig is zware ingrepen te verrichten op een opleiding die door iedereen als hoogstaand wordt beschouwd. Aangezien de NVAO met ingang van 1 oktober 2015 een beslissing over de accreditatie moet kunnen nemen, zal dit in de loop van de komende weken moeten worden beslecht.

Mevrouw De Meulemeester, u hebt een voorstel gedaan in verband met stages tijdens de vakantie. Ik ben bereid alles te bekijken. Ik heb gemerkt dat bepaalde opleidingen nu tot de overname van ziekenhuisafdelingen overgaan. Ik ben daar een grote fan van. Die studenten doen ook meteen de nachtdienst. In Antwerpen neemt een groep kandidaat-verplegers een hele afdeling over. Ik geef dit voorbeeld omdat ik daar ben geweest. Dat is zeer interessant. Ze nemen gedurende een aantal dagen of een hele week een afdeling over. Dat kan natuurlijk ook als stage-uren tellen.

Dat vraagt natuurlijk een groot vertrouwen tussen het ziekenhuis en de opleidingsinstellingen. Het is wel fantastisch omdat ze de algemene verantwoordelijkheid dragen. We zijn aan het nagaan of dat overal kan. Alle hogescholen zijn daar actief mee bezig. Het gebeurt ook in bejaardentehuizen. Het is de nieuwe manier van omgaan met stages. Ik vind dat erg goed op het vlak van responsabilisering en het opdoen van ervaring.

Mevrouw De Meulemeester, ik zal uw voorstel bekijken. De studiebelasting binnen de bachelor verpleegkunde is wel hoog. Het aantal uren per week is 46. Ik vind het een creatief voorstel, creatiever dan een jaar extra, want daar ben ik niet zo voor.

Dit is de stand van zaken. Zodra ik meer nieuws heb, breng ik u op de hoogte. We kunnen dan nagaan hoe er kan worden ingegrepen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Minister, het is goed dat u officieel de huidige generatie van studenten geruststelt. Het is ook positief dat de visitatie een goed rapport geeft. Ik noteer dat de stages verder worden doorgelicht en dat u daarover nog geen uitspraken kunt doen. De kanttekeningen die u maakt, zijn terecht. Dit wordt vervolgd. Ik zal geen kritiek geven op uw voorganger, maar het moet me van het hart dat het probleem ruim twee jaar gekend is en dat er spijtig genoeg te weinig mee is gebeurd.

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Mevrouw Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Minister, de skill labs zijn zeer goed uitgerust maar ik weet uit ervaring dat een draadje uitdoen bij een pop iets helemaal anders is dan een draadje uitdoen bij een mevrouw van 85 jaar die zegt dat het pijn doet. *(Gelach)*

Het is altijd iets anders om op een echte mens te werken dan op een pop. Ik ben heel blij dat de taskforce er ondertussen is waarbij Onderwijs en Welzijn samen aan tafel zitten om te kijken hoe het kan worden opgelost.

U zegt dat mijn voorstel creatief is. Het is meer dan 25 jaar oud, want zolang ben ik afgestudeerd. Het was toen de norm en we deden dat gewoon. De visie is ondertussen veranderd, maar het is misschien niet slecht om het te bekijken. De stageleerkrachten gingen met ons in de bacheloropleiding ook mee op stage.

Minister Hilde Crevits: In hbo5 is het zo dat wie lesgeeft, meegaat op de werkvloer. In de bacheloropleiding zijn er stagebegeleiders.

Mevrouw Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Die stagebegeleiders zijn verpleegkundigen van de dienst zelf. Dat is geen leerkracht uit de klas.

Minister Hilde Crevits: Bij hbo5 is dat wel nog zo.

Mevrouw Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Dat klopt, maar bij de bachelor is dat niet, waardoor studenten, zeker eerstejaars, in conflict komen met datgene wat ze in de klas hebben geleerd. Op de werkvloer wordt bijvoorbeeld een ander materiaal gebruikt dan wat ze hebben geleerd in de klas. Daardoor komen ze in de problemen. Ik ben blij dat het wordt opgevolgd en we zullen u blijven ondervragen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over reffectatieproblemen na hertelling bij een nieuwe opleidingsvorm – 1825 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, de middelen die een school krijgt voor de personeelsomkadering, worden voor het overgrote deel berekend op basis van de leerlingenaantallen van 1 februari van het voorgaande schooljaar. Daardoor weet een school in principe ruim vooraf hoeveel personeelsleden kunnen worden ingezet en hoeveel klas- of praktijkgroepen men kan organiseren. De uitzonderingen op de telling van 1 februari zijn de toekenning van middelen voor Onthaalonderwijs Anderstalige Nieuwkomers (OKAN) en de toekenning van middelen aan modulair onderwijs. Het modulair onderwijs werkt met twee teldatums, omdat bepaalde modules later in het jaar starten. De tweede teldatum levert daardoor ook geen onoverkomelijke problemen op voor de schoolorganisatie.

In uitzondering op de gebruikelijke toepassing van artikel 299 van de Codex Secundair Onderwijs wordt voor een school voor buitengewoon onderwijs de teldatum verplaatst naar 1 oktober van het lopende schooljaar zodra er een omvorming of een nieuwe opleidingsvorm (OV) in de school komt. De teldatum geldt dan niet enkel voor de nieuwe opleidingsvorm, maar voor de hele school. Zoals ik reeds opmerkte op de vergadering van de commissie Onderwijs van 29 januari, nemen vele scholen voor buitengewoon onderwijs aan dat ze voor het schooljaar 2015-2016 minder leerlingen zullen inschrijven voor hun traditioneel aanbod. Scholen voor buitengewoon onderwijs die type 9 hebben aangevraagd, zullen in een aantal gevallen personeelsleden die ze niet nodig hebben voor het traditionele aanbod, tewerkstellen in het nieuwe type 9. Als het daarbij gaat om opleidingsvorm 4, gaat het voor die personeelsleden om een ander ambt, wat betekent dat hun benoeming niet wordt meegenomen en dat hun eventueel reeds opgebouwde rechten als tijdelijke aanstelling van doorlopende duur (TADD) niet gelden.

Vandaar mijn specifieke vraag op de commissievergadering naar de mogelijkheid om leraars te herbenoemen als ze verlof hebben om een tijdelijk andere opdracht (TAO) uit te voeren. Minister, u antwoordde toen dat voor personeelsleden in TAO zelfs in een ander ambt een benoeming mogelijk was zonder TADD. Voor zover er nog problemen zouden zijn om mensen uit OV1,2 of 3 een wedertewerkstelling in OV4 te geven, verklaarde u: "Voor degenen waarvoor dat niet mogelijk is – en dat heeft te maken met de verschuivingen die wel of niet zullen gebeuren –, ben ik uiteraard bereid om samen met de sociale partners naar een werkbare oplossing te zoeken." Ik verneem straks graag hoever dat staat.

Op dit ogenblik bestaan er blijkbaar nog geen concrete gegevens over het aantal nieuwe inschrijvers die veeleer zullen opteren voor gewoon onderwijs, in plaats van voor buitengewoon onderwijs in het kader van het M-decreet. De scholen gaan er echter van uit dat het leerlingenverloop niet mag worden onderschat. Ze gaan er dus ook van uit dat er een effect zal zijn op de tewerkstelling, en voorzien dat zowel in basisscholen als in secundaire scholen voor buitengewoon onderwijs terbeschikkingstellingen zullen moeten gebeuren wegens ontstentenis van betrekking. De meeste scholen voor buitengewoon onderwijs maken deel uit van een scholengemeenschap, en bij terbeschikkingstellingen zal de reffectatiecommissie van de scholengemeenschap dus toewijzingen moeten doen. De hertelling van de leerlingen per 1 oktober zou problemen kunnen opleveren voor de werkzaamheden van de reffectatiecommissie.

Minister, de reffectatiecommissies van de scholengemeenschap blijven in principe het hele schooljaar in functie, maar ze moeten hun toewijzingen doen zodat de betrokken personeelsleden er ten laatste op 15 september aan de slag kunnen. Als bepaalde scholen pas na 1 oktober weten hoeveel uren ze ter beschikking zullen hebben, kunnen ze onmogelijk in de eerste week van september aangeven voor hoeveel uren ze welke personeelsleden ter beschikking moeten stellen. Hoe kan de reffectatiecommissie correcte en terechte toewijzingen doen als er geen correcte gegevens zijn over de beschikbare opdrachten en over de personeelsleden zonder volledige aanstelling? In welke oplossing voorziet u voor dit probleem?

De hertelling per 1 oktober geldt voor de volledige buo-school en niet enkel voor de nieuwe opleidingsvorm. Een mogelijk verlies aan omkadering kan door de buo-school dus niet worden opgevangen op basis van de wellicht hogere leerlingencijfers van 1 februari. In opleidingsvorm 4 kunnen personeelsleden ten dele terecht in een "ander ambt", waarbij terbeschikkinggestelde personeelsleden uit het gewone onderwijs en hetzelfde ambt in principe voorrang hebben op de terbeschikkinggestelde personeelsleden uit de andere opleidingsvormen van het buitengewoon onderwijs van de eigen school. Als er een leerlingenverloop zou zijn tussen het buitengewoon en het gewoon onderwijs, is er echter geen sprake van een hertelling op 1 oktober, zodat de 'gewone' scholen van de scholengemeenschap hun personeelsbestand moeten baseren op de cijfers van 1 februari. Voorziet u in deze context dan ook in een hertelling op 1 oktober voor alle scholen van de scholengemeenschap waarvan de school met een nieuwe opleidingsvorm deel uitmaakt? Voorziet u in een andere oplossing om de personeelsomkadering van andere scholen van de scholengemeenschap correct te kunnen plannen? Voorziet u in een duidelijke handleiding voor de leden van de reffectatiecommissies met betrekking tot de werkwijze en de procedure om toewijzingen te doen alvorens het aantal toe te wijzen uren en punten bekend is? Op welke manier? Zijn de toewijzingen voor 15 september definitief of moeten ze na de hertelling worden herbekeken? Zo ja, op welke manier?

Collega's, mijn excuses voor het feit dat deze vragen misschien wat technisch zijn, maar diegenen onder u die contact hebben met de sector – en dat zijn er toch heel wat – weten dat personeelsleden en directieleden hier vandaag letterlijk en figuurlijk van wakker liggen.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Mijnheer De Meyer, het valt wel mee met die technische aard. Ik denk dat het heel eenvoudig gaat over het feit dat er ongerustheid is, ongerustheid die al bij de behandeling van het M-decreet in deze commissie en in de plenaire vergadering uitgebreid aan bod is gekomen. Ik herinner me dat wij toen in de oppositie – en wij niet alleen, ook nog andere partijen – echt wel bezorgd waren over de verschuivingen en het gebrek aan inschatting op voorhand van wat dit decreet zou kunnen betekenen. Ik zit nu in de meerderheid, maar ik herhaal dat ik dat nog altijd een zeer rare werkwijze blijf vinden. Ik hoop dat we, als we in deze legislatuur dergelijke ingrijpende maatregelen gaan nemen, en dan denk ik bijvoorbeeld aan het secundair onderwijs en het uitvoeren van het masterplan, wel een ernstige poging zullen doen om beleidsdaden met simulaties te schragen. Dat is trouwens een belangrijke traditie in het Ministerie van Onderwijs, waar men al jaren heel sterk in is. Dat is niet altijd tot op de voltijsdequivalent precies, maar het geeft wel de grootte van de problemen aan, en hoe we daarmee moeten omgaan.

Mijnheer De Meyer, u focust in dezen op de reffectatiecommissies en de vastbenoemde mensen die eventueel boventallig worden. Er is nog een ander probleem als men met de scholen in deze situatie spreekt. Dat weet u ook. Dat probleem is dat er in heel wat buitengewone scholen sprake is van mensen in een tijdelijk ambt. Ik moet erop wijzen dat er al uit het onderwijs zijn verdwenen. Er zijn mensen die de afgelopen weken en maanden het zekere voor het onzekere hebben genomen en de lokroep van, bijvoorbeeld, de collega's van Welzijn hebben gevolgd. Ook in Welzijn is men immers op zoek naar mensen die ervaring hebben, naar ergotherapeuten, logopedisten, verpleegkundigen, psychologen. Er is op het terrein dus al een zekere afvloeiing. Dat is niet alleen een braindrain: de handen zijn aan het verdwijnen uit het onderwijs.

Minister, u kunt met uw antwoord duidelijkheid verschaffen. Ik hoop die ook tot de tijdelijken te verruimen. Mijnheer De Meyer, dat is immers een nog dramatischer gegeven: zij dreigen eventueel het onderwijs te verlaten. Als we het menen met de garantie dat de ervaring en de middelen door de operatie van het M-decreet niet uit het onderwijs zullen verdwijnen, dan moeten we zo snel mogelijk en zo veel mogelijk die onzekerheid wegnemen. Soms kan dat ook al eens met een negatieve boodschap zijn. Daar twijfel ik ook niet aan.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): De vraag is inderdaad misschien wat technisch gesteld, maar in essentie is dit wel duidelijk voor iedereen in de sector en voor de mensen die het wat volgen. Ik sluit me hierbij aan. Meer concreet gaat het over wat ik in de sector zie gebeuren naar aanleiding van de toekenning van het nieuwe type 9. Die scholen komen immers natuurlijk in een herstructurering terecht. Ze mogen dus hertellen op 1 oktober. Ik zeg niet dat het overall met die intentie gebeurt, maar je krijgt dus potentieel een vorm van strategisch gedrag met betrekking tot het al dan niet inrichten, als men de onderwijsbevoegdheid heeft gekregen, van type 9. Dat heeft natuurlijk ook een effect op het al dan niet reffecteren, wedertewerkstellen en dergelijke meer.

Om verder te gaan op de vraag van de heer De Ro, kan dat inderdaad betekenen dat voor de waarborg die in het M-decreet is ingeschreven, de facto geen middelen overvloeien? Door het tijdsverschil van 1 februari tot 1 oktober zou er aan sich een waarborgregeling kunnen zijn. Maar als de telling naar voren schuift, zijn er op zich misschien – ik zeg dus misschien – geen middelen om aan het gewoon onderwijs te geven.

De vraag die wij als fractie hier op tafel leggen, gaat nog iets verder dan de technische vraag over hertelling en dergelijke. Het lijkt me goed dat de minister

dat meeneemt om een algemeen zicht te hebben. Dan rijst de vraag of er ook herteld mag worden voor reffectatie. Dat is een technische oplossing voor een technische vraag. Veel belangrijker is: waar zijn de mensen en wat gaan ze precies doen? Dat is uiteindelijk de toekenning van omkadering.

Minister Hilde Crevits: Deze vraag houdt ook ons bezig. Ik vind ze helemaal niet te technisch, mijnheer De Meyer. U hoeft zich daar trouwens nooit voor te excuseren. Onderwijs is ook technisch voor een deel, en zeker de regelgeving.

Als we zaken willen veranderen of nieuwe zaken invoeren, moeten we door een aantal metamorfoses en duiken er onderweg nieuwe elementen op. Ik probeer het zo goed mogelijk uit te leggen. Ik geef vier mogelijke oplossingen. Dit is nog niet definitief opgelost omdat we het probleem nog niet in zijn volle omvang kennen.

Dat scholen bij programmaties of herstructurerings hertellen op de eerste schooldag van oktober, is geen kwestie van mogen maar van moeten. De procedure is goed gekend. Ze zijn daar niet vrij in, ze moeten dat gewoon doen. De regelgeving zegt zeer expliciet dat een school bij een hertelling op de eerste schooldag van oktober, de gegevens aan de reffectatiecommissie van de scholengemeenschap moet bezorgen op de vijfde werkdag van de maand oktober. De reffectatiecommissie van de scholengemeenschap blijft inderdaad het hele schooljaar in functie en kan dus nog extra toewijzingen doen op basis van de gegevens die ze al in haar bezit heeft. Dat is de regelgeving, daar kunnen we niet veel aan veranderen.

Om een en ander te schetsen, is het nuttig om aan te geven dat het gaat over een tiental scholengemeenschappen die gevat kunnen zijn door een hertelling bij de oprichting van een nieuwe opleidingsvorm in het buso. Deze nieuwe opleidingsvormen leiden tot een hertelling in de gehele school voor wat betreft omkadering op 1 oktober, en dat zijn drie schooljaren na elkaar; ze moeten immers ook een bepaalde norm halen. De overige scholen in de scholengemeenschap hertellen normaliter niet.

Dit schooljaar is er voor het eerst een lichte daling te merken. Deze daling situeert zich voornamelijk in OV3 type 1 en OV3 type 3, een fenomeen dat zich weliswaar slechts in sommige scholen voordoet. Deze dalende tendens is niet in alle scholen waar te nemen. Globaal gezien stijgt het leerlingenaantal en de omkadering in het buso dit schooljaar nog steeds in vergelijking met vorig schooljaar.

Dat was heel moeilijk. De waarborgregeling gaat pas volgend jaar in, maar in het lager zien we vandaag een daling, vandaar het voorstel om de waarborgregeling vroeger te laten ingaan. Voor het secundair onderwijs is dat anders, we zien een aftopping van de stijging. Dat staat helemaal niet in het decreet. Dit doet zich dus niet overal voor. Die aftopping wordt veroorzaakt door de daling in een aantal scholen.

Nu worden de scholen die op 1 oktober 2015 een nieuwe opleidingsvorm zullen programmeren – meestal voor type 9 – ongerust omdat ze minder leerlingen zouden kunnen hebben in een of meerdere andere opleidingsvormen op die datum en de hertelling dus niet positief zal uitvallen voor een of meerdere andere opleidingsvormen. Een oplossing hiervoor is niet hertellen op 1 oktober in die scholen die een of meerdere nieuwe opleidingsvorm(en) oprichten. Dat voorstel werd mij gedaan, maar deze oplossing is voor de scholen die niet zullen dalen in leerlingenaantallen uiteraard nadelig. Het is dus moeilijk om hier een evenwicht in te vinden.

Het is bovendien belangrijk te weten dat de regelgeving om de teldatum op 1 oktober te wijzigen decretaal geregeld is en dus enkel decretaal kan worden

gewijzigd. Mijnheer Daniëls, u zei dat ze kunnen hertellen, maar ze móéten gewoon hertellen. *(Opmerkingen van de heer Koen Daniëls)*

Ze kunnen niet inrichten, dat is waar. Strategisch niet inrichten, inderdaad. *(Opmerkingen van de heer Koen Daniëls)*

De heer Jos De Meyer (CD&V): Kunnen we misschien eerst de minister verder laten antwoorden? En daarna reageren? Kwestie van de procedure te volgen.

Minister Hilde Crevits: We moeten snel een oplossing vinden. Momenteel maken we enkele simulaties. Op dit ogenblik verkennen we vier scenario's met de sociale partners om zo goed mogelijk in te spelen op de vragen van het veld.

Scenario 1 is: helemaal niet hertellen op 1 oktober in 2015-2016 in het buitengewoon basisonderwijs (bubao) en het buso; behalve bij programmatie van een nieuwe school; er zijn twee totaal nieuwe buso-scholen. Scenario 2 is: niks aanpassen en de regelgeving in verband met programmatie hertellen, blijft zoals ze is en we wijzigen niets. Scenario 3 is: in een uitzondering voorzien door niet te hertellen bij programmatie van type 9. Scenario 3bis: in een uitzondering voorzien door niet te hertellen bij programmatie van type 9 en in het buso ook bij programmatie van een ander type.

Deze vier scenario's hebben voor- en nadelen. We moeten ze ook op microniveau bekijken omdat we moeten zien hoe de daling van de leerlingenaantallen tussen 1 februari 2015 zich ten opzichte van de mogelijke winst door de programmatie van type 9 zal verhouden. Je moet ook kijken naar wat er in de toekomst nog allemaal kan veranderen. Elk scenario zijn we nu in cijfers aan het omrekenen om zeer goed de effecten te kunnen zien van wat we nu aan het doen zijn. We bekijken deze cijfers nu met de netten, de koepels en de vakbonden, zodat we op korte termijn een zeer goed geïnformeerde beslissing kunnen nemen, die rust brengt op het terrein.

Mijnheer De Meyer, er bestaat een omzendbrief die de reffectatie toelicht, met name de omzendbrief 'De reffectatie- en wedertewerkstellingsregeling voor de inrichtende machten en de personeelsleden tewerkgesteld in het niet-tertiair onderwijs'. Deze omzendbrief licht de te volgen stappen zeer uitgebreid toe bij het in overtal raken van personeelsleden en bevat alle informatie die scholen in dat geval nodig hebben. Ook in het verleden bestond het fenomeen van hertelling en werden eventuele effecten die dit veroorzaakte binnen de geldende reglementering probleemloos opgevangen.

Collega De Meyer, voor je dat allemaal kunt toepassen, moeten we eerst weten welk scenario we gaan volgen. Ik kan vandaag al zeggen dat ik me zeer bewust ben van het probleem. We zijn volop aan het zoeken naar een oplossing, maar ik zou liefst hebben dat de oplossing gedragen is. Ik kan niet iedereen gelukkig maken, maar ik kan wel proberen om een zo breed mogelijke noemer te vinden. Als we zeggen dat we niet moeten tellen of hertellen, dan zullen we nog een decretale ingreep doen, zoals wel vaker het geval is in onderwijs.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Minister, dank u voor uw uitvoerig antwoord, waaruit duidelijk blijkt dat u de ernst van de situatie inziet.

Mijn vraag was mede geïnspireerd door mensen uit het werkveld die reeds jaren actief zijn in regionale reffectatiecommissies, die daar veel kennis en ervaring mee hebben en die ook uit andere regio's gecontacteerd worden. Misschien is het een detail, maar u zegt dat de omzendbrief zeer duidelijk is. Als alles volgens de gewone spelregels verloopt, is dat zeker en vast zo. De duidelijkste verwijzing in

die omzendbrief is de datum van 15 september als einddatum, maar als er een hertelling moet gebeuren, dan is deze omzendbrief veel minder duidelijk. Ik wil u dat toch even meegeven. Dit komt hier nu even aan bod, maar u zult dat nog wel bijzonder moeten opvolgen.

Mijnheer De Ro, uw bezorgdheid rond de permanente monitoring is zeer terecht. U hebt dat uitvoerig aan bod gebracht als we het decreet besproken hebben. Ik herinner me nog zeer goed dat we de minister daarover ondervraagd hebben en dat hij uitdrukkelijk heeft gezegd dat hij de cijfergegevens permanent zou volgen en op basis daarvan zou bijsturen waar nodig.

U wijst op de problematiek van de tijdelijke ambten. Ik deel volledig die bezorgdheid. Ik wil zeker niet alleen focussen op de vastbenoemden, want de bezorgdheid voor de tijdelijke ambten die u aanhaalt, is ook heel uitdrukkelijk mijn bezorgdheid.

Minister, ten gronde doet u vier verschillende voorstellen. Ik begrijp volledig dat u zegt dat u vandaag moeilijk kunt beslissen. Als u aan mij zou vragen welke beslissing ik vandaag zou nemen, zou ik het daar eerlijk gezegd moeilijk mee hebben. Indien ik effectief vandaag zou moeten beslissen, zou ik spontaan zeggen: niet hertellen. Misschien is dat een verkeerde beslissing. Ik zou ook de buso-scholen een engagement vragen om eventueel vrijgekomen uren, indien ze veel dalen, over te hevelen naar de scholen die het het meest nodig hebben, wat binnen een scholengemeenschap kan, zodat dat engagement er is om uren en kennis ter beschikking te stellen aan die instellingen die het wel nodig hebben. Die beslissing zou ik vandaag nemen. Is dat de juiste beslissing? Eerlijkheidshalve moet ik daaraan toevoegen dat ik dat niet weet. We moeten nog meer gegevens hebben.

Als het moet, kan ik uiteraard volgende week of de week nadien, als we OD XXV bespreken en stemmen, een amendement indienen, maar het zou kunnen zijn dat dat te vroeg is. Eigenlijk vind ik dat we een gentlemen's agreement zouden moeten hebben in de commissie om te vragen aan de minister om die cijfers nog heel sterk van nabij te monitoren, ze ons te bezorgen en ons toe te laten, als we meer zekerheid hebben, om een amendement in te dienen. Dat zou eventueel kunnen betekenen dat we dat amendement slechts kunnen indienen als OD XXV besproken wordt in de plenaire zitting, maar dan moet je een fairplay hebben bij de oppositie die dan zegt geen politiek spel te zullen spelen om een tweede lezing te vragen en dergelijke meer. Daarom stel ik dit in alle openheid op dit moment en motiveer ik ook waarom we eventueel deze werkwijze zouden moeten toepassen.

Als de oppositie vindt dat ze al een zicht heeft op welke beslissing moet worden genomen, dat ze het ons dan gewoon zegt, maar als je het dossier van nabij volgt, denk ik dat het bijzonder moeilijk is om vandaag te zeggen wat de ideale oplossing is. Ik weet alleen dat we het probleem van heel nabij moeten volgen en dat de minister ons de cijfergegevens ter beschikking moet stellen. Op basis daarvan zullen we een beslissing moeten treffen.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Als we iets decretaal moeten veranderen, moeten we daar inderdaad de nodige spoed achter zetten. Minister, u hebt ook over de waarborg of de garantie gesproken. Dat is niet alleen belangrijk voor de leerkrachten, maar het kan ook een zekere rust brengen voor scholen van het gewoon onderwijs, die ook horen dat er een daling is, zeker in het basisonderwijs, van het aantal leerlingen in het buitengewoon onderwijs.

Ze zeggen dat ze die ontvangen en dat ze hebben gehoord dat er een transfer mogelijk is van ervaringen en mensen richting gewoon onderwijs. Zij vragen hoe dat zal gebeuren en wanneer zij dat zullen weten.

De heer De Meyer had het over transfers binnen scholengemeenschappen. Er zullen heel veel scholengemeenschappen zijn met buitengewoon en gewoon onderwijs. Maar in bijvoorbeeld mijn stad hebben het katholiek onderwijs en het gemeentelijk onderwijs een aanbod van buitengewoon onderwijs, terwijl het gemeenschaps-onderwijs dat niet heeft. Een aantal leerlingen zullen wel bewust vrij kiezen voor een van de drie netten, een aantal anderen zullen kiezen voor de dichtstbijzijnde school, maar als er kinderen vanuit het buitengewoon onderwijs – door het M-decreet en het principe waarover we het allemaal eens zijn – in het gewoon onderwijs terechtkomen, en je bent leerkracht of directeur in een scholengemeenschap of groep van scholen zonder een aanbod buitengewoon onderwijs, dan zullen die ook willen ondersteund worden. Dat is een van de vragen die ik nu op het terrein het meest krijg. Hier moet duidelijkheid over komen. Het gaat in heel wat scholen over een niet onaardig aantal uren. Als we op basis van 1 februari gaan kijken naar het verschil met het vorige schooljaar... De mensen die er het laatst zijn bijgekomen, zitten in die uren. In sommige buitengewone scholen zijn dat net de mensen die specialist zijn in een stukje dat de afgelopen jaren ontbrak en die daar net begonnen zijn. Ik zeg daarmee niet dat de oudsten of de mensen met de langste dienst moeten vertrekken. Maar in de wetgeving, de rechtspositie, zoals we die kennen, zijn het net zij die boventallig zullen worden. Die vrees herhaal ik nog eens graag, daar kom ik graag voor op.

De voorzitter: Mevrouw Krekels heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Krekels (N-VA): Mijn bezorgdheid sluit aan bij wat de heer De Ro hier net komt te vertellen. We zijn hier inderdaad, naar aanleiding van de vraag, bezig over de herschikkingen en de scenario's voor het buitengewoon onderwijs. Mijn bezorgdheid gaat in die hele waarborgregeling toch ook uit naar wat we gaan doen en in welke scenario's er zal worden voorzien voor de gewone scholen die heel wat kinderen geplaatst krijgen. Welke parameters zullen daar worden gebruikt om ook die scholen van een voldoende omkadering te kunnen voorzien? Gewone scholen hebben schrik. Sommige scholen zijn al 'avant la lettre' met een M-decreet van start gegaan. Die voelen zich nu wat verzinken door een tekort aan omkadering door toedoen van de heel grote diversiteit van leerlingen in de klassen. Dit is een heel dringende oproep om heel duidelijke parameters voor het gewone onderwijs.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Ik kom terug op de vraag die ik daarnet stelde en die mevrouw Krekels nog eens herhaalt: als we door de hertelling geen overdrachten hebben en dus ook geen waarborgregeling, dan hebben we de facto in het gewoon onderwijs een probleem. Minister, ik ben blij dat de piste 'alles voor iedereen' niet een van de pistes is die u hebt opgesomd. Daarmee bedoel ik: als het u uitkomt, kiest u voor 1 februari, en als het u minder goed uitkomt, kiest u voor 1 oktober. Minister, in de vier pistes die u brengt, zal het erop aankomen om te bekijken wat nu het meest aangewezen is. Dan wil ik de oproep doen om dat 'meest aangewezen' te zien in het licht van de leerlingen en van de leerlingstromen en van de juiste ondersteuning van de leerlingen. Je zou namelijk ook een telling kunnen maken in het belang van de school. Afhankelijk van hoe je de cijfers bekijkt, zullen we er moeten ontgoochelen. Maar de vraag is wie we zullen moeten ontgoochelen: scholen, leerkrachten, vastbenoemden die ergens anders moeten gaan werken, tijdelijken die geen werk meer hebben, of scholen gewoon onderwijs die geen middelen krijgen? Ook daar is het zeer belangrijk om in alle scenario's te bekijken voor wie we nu iets aan het regelen zijn om het op te lossen. Maar dat er zeer snel duidelijkheid moet komen, spreekt voor zich.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Wat die permanente monitoring betreft: dat is nu wel iets wat de administratie fantastisch doet. Er wordt zeer zorgvuldig gemonitord, maar sommige dingen kun je nog niet monitoren omdat ze nog moeten beslissen of ze het al dan niet organiseren. Ik kan u dag na dag gegevens bezorgen – ze zijn daar bij ons zeer goed voor uitgerust. Maar het hangt ervan af wie wat doet, of het wordt georganiseerd of niet.

De heer Jo De Ro (Open Vld): U hebt daar volkomen gelijk in. Ik onderstreep nog eens dat uw administratie zeer performant is.

Minister Hilde Crevits: Ja, zij doen dat zeer goed.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Maar ik wil dat stukje van de geschiedenis niet eindeloos herhalen. Toen we hierover discussieerden, was het – ik denk ook voor de mensen van de meerderheid – zeer frustrerend om voor dat M-decreet geen enkele officiële simulatie te hebben. Terwijl wij voor het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (VSKO), voor type 9, op voorhand de gegevens hadden. Men heeft nooit het scenario gemaakt met een simulatie om dit op basis van de cijfers van het VSKO met betrekking tot de potentiële type 9-leerlingen om te zetten en welke gevolgen dat zou hebben. Toen we daarover in de commissie en in de plenaire vergadering moesten spreken, was het onbegrijpbaar. We konden voor dat belangrijke nieuwe feit, type 9, niets méér doen dan zeggen dat we het zouden monitoren. U had het gisteren over frustratie en over het monitoren van capaciteiten.

Minister Hilde Crevits: Ik heb totaal geen frustratie als het gaat over het monitoren van die cijfers, want ze doen dat echt uitstekend. Ik was natuurlijk niet bij de discussies betrokken toen het M-decreet werd goedgekeurd. Het bewustzijn bij onze mensen is zeer groot, en dat was het al voor ik minister werd. Ik kan daar wat dat betreft niets verkeerd over zeggen. Dat is allemaal zeer goed.

Aanvankelijk, twee weken geleden, had ik de neiging om te zeggen dat we niet zouden hertellen. Ik zat volledig op de lijn van de heer De Meyer omdat dat het meest logische is. Maar we moeten wel bekijken wat de impact is op de scholen die wel al hebben beslist en die daarvan het negatieve effect ondervinden. Hoe meer we weten wat men op het terrein gaat doen, hoe meer we kunnen weten. Mijn intuïtieve keuze was dat uit te stellen. Daar volg ik u. U kunt het spijtig vinden dat ik daar nu niet over beslis, maar het is nog te onzeker wat de effecten precies zijn. Dat heeft niets te maken met de traagheid van de administratie maar alles met het feit dat we nog geen volledig inzicht hebben over of men het nu effectief gaat programmeren of niet. Voor mij mogen jullie zeker een amendement indienen, misschien is dat iets wat het verschil tussen oppositie en meerderheid kan overstijgen. Ik kan u nog niet met zekerheid zeggen dat dit sowieso de beste oplossing is. We moeten dit met de netten, de koepels en de vakbonden bekijken. Ook zij hebben daar alle belang bij.

Wat betreft de expertise dacht ik, collega's, dat de waarborgregeling van het M-decreet nu net bedoeld is om de expertise die er is, te waarborgen. Daarin moeten we natuurlijk een principiële keuze maken. Op welke manier waarborg je de expertise het best? Als jullie dit goedkeuren, wordt de waarborgregeling voor het lager onderwijs vervroegd. Dat betekent dat je moet bekijken hoe je die middelen inzet. Mijn persoonlijke mening is dat onze instellingen van buitengewoon onderwijs expertisecentra moeten worden. Er zal daar altijd een groep kinderen of scholieren school lopen, maar tegelijkertijd zal er al expertise zitten die overal kan worden uitgestuurd om gewone scholen bij te staan. Als we in die richting evolueren, is het vrij gemakkelijk om te weten waar de waarborgregeling zich situeert en hoe die zal worden ingezet in het gewoon onderwijs. Onze scholen van buitengewoon onderwijs moeten expertisescholen worden. Ik heb er nu zoveel bezocht. Ze zijn zo bang over wat de toekomst gaat brengen. Maar dan

zeg ik hun dat ze de expertise die ze hebben, moeten inzetten. Dat gebeurt al op heel veel plaatsen. Ik vind dat we het in de toekomst op die manier moeten doen. We moeten niet overal in het gewoon onderwijs meer centen steken. We moeten de expertise kunnen inzetten in de gewone scholen. De vraag is waar je die expertise steekt. Buitengewoon onderwijs is volgens mij het centrum. Jullie mogen van mening verschillen, maar ik denk dat dit de werking van de toekomst moet zijn.

Ik vind de naam 'buitengewoon onderwijs' echt niet goed. Daarmee plaats je jezelf al buiten het gewone.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Minister, ik ben het met u eens. Maar als je dat regionaal gaat bekijken, ga je altijd met gewone scholen zitten die niet in een verband zitten, of waar er geen buitengewone school in zit. Die mensen zullen dan vragen of zij binnen hun net van heel ver steun moeten verwachten, of zullen zij van een ander net steun mogen verwachten?

Eigenlijk maakt het voor velen op het terrein niet uit. Ik weet echter dat dit op het niveau net boven de scholen gevoelig ligt.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer De Ro, dat klopt. Volgens mij moeten we echter eerst de principiële keuze maken. We moeten weten wat we hiermee willen doen. Dan moeten we nagaan hoe we er op regionaal niveau voor kunnen zorgen dat elk kind de ondersteuning waar het nood aan heeft en de best mogelijke kansen in het gewoon onderwijs krijgt. Het gaat niet om structuren, maar om kinderen.

We moeten durven te stellen dat we het op die manier willen aanpakken. Op veel plaatsen zal dat geen probleem vormen. Er zullen echter ook knelpunten zijn. Door middel van schaalvergroting of samenwerking zullen we voor geëigende oplossingen moeten zorgen. Zolang wij niet stellen dat dit in onze ogen het buitengewoon onderwijs van de toekomst is, kunnen we zelfs niet over de context beginnen te discussiëren. Iedereen kan dan aan zijn eigen touwen blijven trekken. Dat is niet de bedoeling.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Minister, ik denk dat ik op dit vlak volledig op dezelfde golflengte zit. *(Opmerkingen. Gelach)*

Indien ik nu een beslissing hierover zou moeten nemen, zou ik intuïtief dezelfde beslissing nemen. Volgens mij hebben we nog meer gegevens nodig. Hier moet nog meer overleg over worden gevoerd.

Onderwijsdecreet XXV biedt de mogelijkheid om in bepaalde zaken te voorzien. Dit is echter niet noodzakelijk. Het decreet betreffende diverse bepalingen moet ook nog komen. Als we over meer cijfergegevens kunnen beschikken, biedt dit ons ook nog een kans om decretaal in te grijpen. De achterliggende bezorgdheid is dat de aanwezige expertise ten bate van onze kinderen niet mag verloren gaan. Dit is het uitgangspunt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jo De Ro aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de kwaliteit van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel – 1852 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Voorzitter, onlangs heeft de Vlaamse Onderwijsinspectie aan de alarmbel getrokken met betrekking tot de kwaliteit van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. De afgelopen jaren heeft 6 procent van de basisscholen en zelfs 9 procent van de middelbare scholen een ongunstig advies gekregen. Volgens de Vlaamse Onderwijsinspectie zijn de oorzaken onder meer bomvolle schoolgebouwen, onvoldoende ervaren leerkrachten en te weinig pedagogische begeleiding. De inhoud van het rapport zal binnenkort uitgebreid in deze commissie aan bod komen. Daar wil ik nu niet op ingaan. Ik wil me vandaag op een ander element focussen.

Minister, deze commissie heeft reeds meermaals over de capaciteitsproblematiek en over een versterking van het leerkrachtenkorps gedebatteerd. Wat de capaciteit betreft, hebt u recent initiatieven genomen. Wat het andere punt betreft, zijn we nog in blijde verwachting. Bij de derde aangehaalde reden wil ik echter even blijven stilstaan.

In uw antwoord op mijn vraag om uitleg van 12 februari 2015 hebt u verklaard dat het protocol tussen de verschillende pedagogische begeleidingsdiensten (PBD's) in de loop van april 2015 zou worden gefinaliseerd en afgesloten. Gelukkig heeft de commissievoorzitter mijn vraag om uitleg nog op de laatste dag van april 2015 geagendeerd.

Het hoeft geen betoog dat het onderwijsveld en zeker de Brusselse scholen op een concrete invulling van dit samenwerkingsakkoord wachten. Ze willen weten op welke begeleiding ze in de toekomst zullen kunnen rekenen.

In uw antwoord op een andere vraag om uitleg over het vervolg van het project Voorrangbeleid Brussel hebt u verklaard dat enerzijds meer middelen naar het Onderwijscentrum Brussel (OCB) zullen vloeien en dat anderzijds een gedeelte van de middelen van het Voorrangbeleid Brussel naar de pedagogische begeleidingsdiensten zullen vloeien. Dit moet de pedagogische begeleidingsdiensten in staat stellen hun werking te versterken. Ook in dat licht is het nieuws van de Vlaamse onderwijsinspectie belangrijk. Dit kan mogelijk een deel van het antwoord op het aangehaalde probleem vormen.

Minister, kunt u ons een stand van zaken geven in verband met het protocol tussen de verschillende pedagogische begeleidingsdiensten? Wanneer zal het protocol worden gefinaliseerd en ondertekend? Wanneer zal hierover ten aanzien van de scholen worden gecommuniceerd? Op welke wijze zal de pedagogische begeleiding van de Brusselse scholen onder meer door dit protocol worden verbeterd? Hebben de pedagogische begeleidingsdiensten u al gemeld hoe ze de bijkomende middelen, die vanuit het Voorrangbeleid Brussel zullen worden getransfereerd, zullen gebruiken en inzetten?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, ik ondersteun deze vraag om uitleg. Het dossier heeft een geschiedenis. Het lijkt me niet slecht die geschiedenis even aan de vraag om uitleg te koppelen.

Het gaat om twee organisaties die nagenoeg hetzelfde werk verrichten. Iedereen heeft zich afgevraagd of het niet mogelijk was die organisaties samen te brengen of te laten samenwerken. Dat is op allerlei problemen gestoten. Ik zal niet in detail treden. De argumenten tegen een samenvoeging waren niet altijd inhoudelijk. Ik zal het op die manier samenvatten.

Volgens mij is nu een duidelijke beslissing genomen. Het is een goede zaak dat nu duidelijk wordt wie voor de taalondersteuning Nederlands zal instaan. Dat is de essentie. Allerlei mensen die op dat vlak actief zijn, beschikken over expertise.

Het zou jammer zijn indien die expertise ten gevolge van deze operatie verloren zou gaan en indien we ervan zouden uitgaan dat de gewone pedagogische begeleiders dit er en cours de route nog kunnen bijnemen.

Minister, ik ben geïnteresseerd te vernemen hoe u er zeker van kunt zijn dat de continuïteit van de expertise in verband met het Nederlands aanwezig zal blijven. Daar gaat het om.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, de pedagogische begeleidingsdiensten en het OCB moeten zeer dringend dat protocol opstellen. Het is nog niet gefinaliseerd, maar dat moet zeer snel gebeuren. Er is al een eerste overleg tussen het OCB en de pedagogische begeleidingsdiensten geweest. Het OCB heeft de pedagogische begeleidingsdiensten op 30 maart 2015 een voorstel van protocol overgemaakt. Zij moeten nu tot een overkoepelend protocol komen. Ik weet dat alvast een pedagogische begeleidingsdienst zich formeel akkoord heeft verklaard met de tekst van het OCB. Aangezien in dit protocol de vorm en de inhoud wordt bepaald van de samenwerking en van de opdracht die bij de ontvangen middelen hoort, moet het zeer snel gaan.

Ik heb me veeleer terughoudend opgesteld. Ik wil me niet mengen in de wijze waarop de betrokkenen dit willen doen. Het moet echter wel gebeuren. Eén pedagogische begeleidingsdienst heeft zich al akkoord verklaard. Ik verwacht nu snel het akkoord van de anderen. Dit mag geen weken meer aanslepen. Het moet op maximaal twee weken in orde zijn. Dit moet binnen een termijn van twee weken worden opgelost.

Informeel hebben we wel al een eerste ontwerp van protocol kunnen inkijken. Daarin worden duidelijk de ondersteuningsinhouden van het OCB en de PBD's opgenomen en de manier waarop de samenwerking wordt georganiseerd. Wat voor mij vooral van belang is en wat ook uitdrukkelijk in het ontwerp van protocol opgenomen wordt, is dat de scholen de ondersteuning van de verschillende ondersteuningsinstanties ervaren als één werking die hen begeleidt in het ontwikkelen van kwaliteitsvol onderwijs.

Aan de vacatures wordt er binnen elk van de PBD's de laatste hand gelegd. De vacatures zullen op zeer korte termijn bekendgemaakt worden.

Ook de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en het OCB hebben de procedure voor de overheidsexamens opgestart. Op 20 maart 2015 heeft het OCB de medewerkers van het Voorrangsbeleid Brussel (VBB) uitgebreid geïnformeerd over het verdere proces. De bekendmaking van de examens is gepland voor de week van 4 mei. De schriftelijke proef zal plaatsvinden op 30 mei en het interview is gepland op 22, 23 en 24 juni 2015. Daarna volgt dan de beslissing van het college van de VGC.

In het kader van Onderwijsdecreet XXV hebben we beslist om de middelen voor de vzw Voorrangsbeleid Brussel over te hevelen naar het Onderwijscentrum Brussel. Ik zal de discussie en de motivatie daarvoor niet hernemen. Dat is aan bod gekomen naar aanleiding van een vraag om uitleg van mevrouw Gennez over de vzw Voorrangsbeleid Brussel. De scholen gaven aan dat er voldoende aanbod aan ondersteuning is, maar dat ze door het bos de bomen niet meer zagen. Daarom is beslist om het op een andere manier te organiseren.

Hoe de middelen gebruikt zullen worden, wordt decretaal bepaald. De middelen die jaarlijks werden toegekend aan de vzw VBB, namelijk 1.218.000 euro, blijven behouden en worden verdeeld onder de netgebonden PBD's en het OCB. Zij krijgen jaarlijks dus een subsidie van 609.000 euro. Het bedrag dat de PBD's toekomt, wordt volgens een decretaale verdeelsleutel verdeeld onder de PBD's op

basis van het aantal ambten in Brussel: 32,26 procent voor GO!, 19,72 procent voor Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap (OVSG), 1,87 procent voor Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (POV) en 46,15 procent voor Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (VSKO). Het zou kunnen dat het lage aandeel van POV samengevoegd wordt met OVSG.

De oorspronkelijke opdrachten van de vzw VBB worden als volgt geheroriënteerd: ten eerste de competentieontwikkeling ondersteunen voor de implementatie van het M-decreet ten aanzien van de scholen van het basisonderwijs en secundair onderwijs die gelegen zijn in Brussel en ten tweede in een transfer voorzien van de inzichten naar het Vlaamse onderwijs en de ontsluiting van de kennis op het gebied van taalvaardigheidsonderwijs met prioriteit naar de scholen van de Vlaamse Rand realiseren. De pedagogische begeleidingsdiensten zullen daarvoor nauw samenwerken met het Onderwijscentrum Brussel van de Vlaamse Gemeenschapscommissie teneinde deze opdrachten te kunnen vervullen.

De extra ondersteuning van het OCB richt zich op inhoud eigen aan de Brusselse situatie, meer bepaald op taal en meertaligheid, ouder- en buurtbetrokkenheid, omgaan met diversiteit en armoede, brede school en breed leren. Ook met betrekking tot de ondersteuning van deze inhoud worden tussen de PBD en het OCB afspraken gemaakt. Ik hoop jullie binnen één tot maximaal twee weken het protocol te kunnen bezorgen om het inhoudelijk te bekijken.

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Minister, er is hier al een protocol aan bod gekomen om binnen de PBD's, in navolging van het Samenwerkingsverband Netgebonden Pedagogische Begeleidingsdiensten (SNPB), de begeleiding op te vangen en er afspraken over te maken. Ik heb het specifiek over Brussel gehad, maar de Brusselse scholen zijn natuurlijk ook Vlaamse scholen. Dat protocol is bij mijn weten ook nog niet afgesloten en we naderen het einde van het schooljaar.

Bij het SNPB zit alles met betrekking tot het M-decreet. De PBD's zijn het aan zichzelf en vooral aan de leerkrachten verplicht om zo snel mogelijk duidelijkheid te bieden. Ik weet niet of dezelfde timing geldt als voor dit protocol.

Minister Hilde Crevits: Eind mei moeten de algemene begeleidingsplannen voor de PBD's klaar zijn. Daar moet dat allemaal inzitten. Het protocol moet er wel vroeger zijn. Ik had het eigenlijk al gehad willen hebben.

De heer Jo De Ro (Open Vld): Daar denken we hetzelfde over.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Dat protocol is de sleutel om dit op te lossen.

U had het daarnet in uw opsomming over 'meertaligheid'. Dat gaat toch om de meertalige omgeving om daar maximaal in te zetten op Nederlands? (*Instemming*)

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): We moeten de fundamentele discussie niet opnieuw voeren. Het waren wel allemaal netoverschrijdende samenwerkingsverbanden om problematieken aan te pakken die voor alle netten dezelfde waren. Het VBB deed meer dan taalondersteuning, zoals het omgaan met diversiteit, differentiëring, ouderbegeleiding enzovoort. Dat zijn taken die netoverschrijdend dezelfde zijn. Die verbanden waren net opgericht om de efficiëntie te verhogen en om de expertise en de krachten te bundelen. Er is beslist om de netoverschrijdende samenwerking af te schaffen en over te hevelen naar de aparte netten. Op zich is

dat voor mij een spijtige zaak. We moeten nu wel zeker zijn dat de expertise niet verloren gaat. Het gaat om Brussel, waar de nood zeer hoog is.

Het tweedelijns inclusienetwerk werd in de schoot van het SNPB uitgerold. Dat betekende qua ondersteuning heel veel voor de scholen. Er was nood aan. Ook daar is blijkbaar nog geen duidelijkheid over. De protocollen waren beloofd tegen eind april. Ondertussen is het eind mei. Het is niet alleen uw taak, maar desalniettemin is het de taak van de overheid en de minister van Onderwijs om erop toe te zien dat de cruciale expertise niet verloren gaat. Alles wat met gelijke onderwijskansen, goed onderwijs en begeleiding van het M-decreet te maken heeft, is wel degelijk uw verantwoordelijkheid. Het wordt dringend.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Meuleman, eind mei was steeds de timing voor de algemene plannen. Wat de expertise betreft, deel ik uw zorg. Momenteel lopen de aanwervingsprocedures. Ik leg nadruk op het protocol, dat duidelijk moet maken dat men geen structuur nodig heeft om goed samen te werken. Ik hoop zo snel mogelijk een algemene go te krijgen met betrekking tot dat protocol. Dan zijn we een stap verder en kan er in vertrouwen worden gewerkt aan de toekomst.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): En het tweedelijns inclusienetwerk?

Minister Hilde Crevits: Dat zit in de algemene begeleidingsplannen. Dat komt niet in het protocol. Het wordt behandeld in de plannen voor de komende drie jaar. Die moeten er zijn tegen eind mei.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ingeborg De Meulemeester aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het luxeverzuim voor de paasvakantie – 1878 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Mevrouw Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Voorzitter, het luxeverzuim hebben we hier al meermaals besproken. Eind vorig jaar verklaarde u dat u het verplichte doktersbriefje bij afwezigheid in de week voor en na een vakantie zou afschaffen.

De paasvakantie is net achter de rug. Via de reissector hebben we gehoord dat er opnieuw heel wat kinderen op woensdag, donderdag en vrijdag met vakantie zijn vertrokken. Ze hadden geen examens meer. Die dagen worden traditioneel ingevuld met alternatieve activiteiten, of de leerlingen zijn thuis, tot ze op donderdag of vrijdag hun rapport krijgen. Blijkbaar blijft dat toch een reden voor heel wat ouders om vroeger met vakantie te vertrekken.

Minister, hebt u signalen opgevangen dat het luxeverzuim voor de paasvakantie door het afschaffen van het verplichte doktersbriefje sterker was dan anders? Zult u andere, alternatieve maatregelen invoeren om het luxeverzuim tegen te gaan?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, geachte leden, eerst een technische opmerking. Het doktersbriefje is vanaf 1 september afgeschaft. Het bestaat dus eigenlijk nog, maar op de vorige vergadering van de Vlaamse Regering, nu vrijdag, is het besluit definitief goedgekeurd, na de Raad van State et cetera. Au fond bestaat het dus nog, maar het wordt vanaf 1 september afgeschaft.

Wat de cijfers betreft, ons Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) beschikt sinds vorig schooljaar via DISCIMUS over de geregistreerde problematische afwezigheden per halve dag. Dat zijn afwezigheden waarvoor geen wettiging kan worden voorgelegd aan de school. Dit geldt zowel voor het lager als voor het secundair onderwijs. Op die manier kunnen we nagaan hoeveel leerlingen er in de week voor de paasvakantie gemiddeld problematisch afwezig waren per halve dag. In 2013-2014 bleek dat er in het lager onderwijs gemiddeld 2967 leerlingen, of 0,7 procent van de schoolbevolking, problematisch afwezig waren tijdens de week voor de paasvakantie. In het secundair onderwijs ging het over 6138 leerlingen per halve dag, of 1,3 procent. Niet al die problematische afwezigheden zijn te wijten aan luxeverzuij. Als we naar de doorsnee weken kijken, dan zien we dat dit in het lager onderwijs gemiddeld 0,3 procent is. Het gaat dan over bijna 1500 leerlingen. Voor het secundair onderwijs gaat het over 5500 leerlingen, of 1,2 procent. Zeker in het secundair onderwijs zit men daar dus maar een heel klein beetje boven in de week voor de paasvakantie.

De paasvakantie is nog niet lang voorbij. Nog niet alle scholen hebben op dit ogenblik hun gegevens over de problematische afwezigheden tijdens de week voor de paasvakantie al volledig geregistreerd. Ik heb nu dus de voorlopige cijfers zoals die op 24 april bekend waren. Daaruit blijkt dat het gaat over 2214 lagereschoolkinderen en 4150 leerlingen uit het secundair onderwijs. Die voorlopige cijfers zijn dus lager dan vroeger, maar ze zijn nog niet definitief, dus eigenlijk kan ik nog niets definitief besluiten. Ik heb echter het gevoel dat het al dan niet hebben van een doktersbriefje eigenlijk weinig impact zal hebben. Dat was ook mijn aanvoelen op voorhand.

Met betrekking tot de alternatieve maatregelen weet u dat we een geïntegreerd actieplan aan het maken zijn voor de aanpak van vroegtijdig schoolverlaten en spijbelen. Ik heb dat al een paar keer gezegd. Ik zou dat het 'actieplan leerrecht' willen noemen. Dat is er nog niet, omdat we nog volop de discussie aan het voeren zijn over leren en werken. U weet dat we hebben gezegd dat de conceptnota Leren en Werken voorbehouden moet zijn voor arbeidsrijpe jongeren, maar we zitten natuurlijk met een grote groep niet-arbidsrijpe jongeren, die wellicht ook via de werkvloer een remonte kunnen doen. Die horen dan niet thuis in die conceptnota, maar wel in een actieplan leerrecht. Die twee moeten we nog op elkaar afstemmen. Daarom neem ik nu ook wel wat tijd tot er ook duidelijkheid is in die discussies. Het lijkt me niet goed dat we alle zorgjongeren nu toch zouden inbrengen in onze conceptnota Leren en Werken, maar ik vind dat leren en werken ook voor hen een deel van de oplossing kan zijn, maar zij moeten dan in dat actieplan een plaats krijgen. Dat komt er dus aan. We hadden vanmorgen trouwens onze eerste vergadering van de gemengde beleidsraad, dus met Werk en Onderwijs samen. Over drie weken vindt er een nieuwe vergadering van de beleidsraad plaats. Het is wel goed dat dat gebeurt, want het was heel lang geleden dat dit was gebeurd.

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Mevrouw Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. Ik denk ook dat dit inderdaad niet veel effect zal hebben. De cijfers bewijzen het eigenlijk al. Ik heb u vorige week ook gevraagd naar uw actieplan leerrecht. Toen wist u niet goed waar het was. Hebt u er enig idee van wanneer u dat kunt voorleggen aan de commissie?

Minister Hilde Crevits: Ja, ik denk dat dit zal samengaan met de herwerkte versie van de conceptnota Leren en Werken. Dan hebben we immers het hele bereik van datgene wat we willen aanpakken. We bereiken dan enerzijds de jongeren die via een sterke weg van leren en werken kunnen gaan en anderzijds de jongeren die niet arbeidsrijp zijn, maar ook met een bepaalde problematiek kampen. Dit moet echter zeker voor het reces gebeuren. Dat geldt trouwens voor de twee nota's.

Mevrouw Ingeborg De Meulemeester (N-VA): U gaf voor de paasvakantie ook aan dat u met uw collega van Welzijn zou overleggen over flexibele trajecten, zoals time-out en persoonlijke ontwikkelingstrajecten. Kunt u daar al wat meer toelichting bij geven, of is het nog te vroeg?

Minister Hilde Crevits: Leertrajecten. Dat zit daarin. Dat overleg loopt nog. Ik wil die component van leren en werken, als oplossing ook voor jongeren met een problematiek, eigenlijk niet in de conceptnota Leren en Werken. Dat is een duidelijke afspraak die we hebben gemaakt. Dat kan echter wel worden meegenomen in het actieplan leerrecht. Daarom zou ik ze het liefst willen doen samengaan. Sommigen hebben de indruk dat we niet bezig zijn met die groep jongeren. Ik wil dat vermijden. Daarom wil ik dit min of meer gelijk, in cadans laten verlopen.

Mevrouw Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Ik dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het pleidooi voor een tweetalige lerarenopleiding in Brussel – 1942 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, geachte leden, voor alle duidelijkheid, het gaat niet over een uitspraak van minister Crevits. Minister, het gaat over uw collega bevoegd voor het Brusselse Nederlandstalig onderwijs in de Vlaamse Gemeenschapscommissie, minister Vanhengel. Hij pleitte in februari 2014 reeds voor de oprichting van een tweetalige opleiding voor leerkrachten, en niet alleen voor leerkrachten, maar ook voor secretariaten, directies, eigenlijk voor iedereen die in een school contact heeft met leerlingen en ouders. Hij heeft dat pleidooi vorige week nog eens herhaald, hoewel hij vroeger, in 2013, eigenlijk veeleer afkerig stond tegenover dit idee. Toen stelde hij in september immers het volgende: "Tweetalig onderwijs zal snel uitdraaien op Franstalig onderwijs waar Nederlandstaligen voor goed taalonderwijs zorgen."

Het uitgangspunt van minister Vanhengel is het opleiden van perfect tweetalige leerkrachten, die uiteindelijk in nog op te richten tweetalige scholen in Brussel zouden kunnen gaan lesgeven, ondersteund door perfect tweetalige directies en perfect tweetalige secretariaten. Volgens uw collega is dat alles mogelijk zonder de wet te veranderen, als de Vlaamse en de Franse Gemeenschap samenwerken. Inderdaad, we hebben de mogelijkheid tot bidualisering in onze regelgeving staan. Ik weet echter niet of die doelstelling van bidualisering toelaat tweetalige leerkrachten in tweetalige scholen met tweetalig secretariaatspersoneel aan te stellen.

Als N-VA hebben we hier toch ernstige vragen bij, gelet op een aantal vaststellingen met betrekking tot de huidige lerarenopleidingen. Minister, we hebben het daar in deze commissie in het verleden reeds over gehad. Uit de evaluatie van de lerarenopleidingen blijkt dat de goede beheersing van het Nederlands een steeds groter wordende struikelblok is voor kandidaat-leerkrachten, en dat de lerarenopleiding steeds vaker niet de eerste studiekeuze is. Lerarenopleidingen spelen al in op die taalachterstand, door voor de aanvang van de opleiding in intakeproeven en remediëringssessies Nederlands te voorzien. We kunnen ons dus afvragen wat de gevolgen zijn als dit voor meer dan één taal het geval zal zijn. Stellen we immers concreet dat we leraren opleiden via

bidiplomering. Dan mogen die leerkrachten krachtens het decreet betreffende het personeel in Nederlandstalige scholen van maart 1991 en volgens de decreten van de Franse Gemeenschap ook lesgeven in Franstalige scholen. Op dat vlak zou er niets aan de hand zijn, maar inhoudelijk hebben we toch ernstige vragen. Momenteel geeft men in de lerarenopleiding, zeker als je met de docenten in Brussel spreekt, immers zeer duidelijk aan dat het al moeilijk is om de instroom te krijgen waar men die wil krijgen. Die docenten werken zich echt uit de naad, en een aantal studenten ook, om er te geraken. Leraar zijn is echter nog altijd een taalvak, of men dat nu wil of niet. Het komt altijd neer op uitleggen, opnieuw uitleggen en anders uitleggen. Het gaat dus over taalrijke mensen.

Minister Vanhengel doet eigenlijk uitspraken over het oprichten van scholen, over het aanstellen van leerkrachten in Nederlandstalige scholen, over opleidingen in het hoger onderwijs, over de lerarenopleiding. Minister, hoe staat u tegenover zijn voorstel? Klopt het dat er geen wetgeving moet worden aangepast om tweetalige lerarenopleidingen én tweetalige scholen in te richten, én om tweetalige leerkrachten aan te stellen in die scholen?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman (Groen): Wij zijn uiteraard een groot voorstander van tweetalige scholen in Brussel. Hoe eerder, hoe liever: dat is alvast het standpunt van mijn partij.

Ik denk dat het niet nodig is, en dat we zeker niet moeten wachten tot we een tweetalige lerarenopleiding zouden hebben met leerkrachten die eerst die opleiding gevolgd moeten hebben om te kunnen lesgeven in tweetalige scholen. Ik denk dat er perfect goede tweetalige scholen kunnen bestaan in Brussel met Nederlandstalige en Franstalige leerkrachten. Er moet een goede mix zijn van die twee in zo'n school. Het lijkt me gevaarlijk van minister Vanhengel om te refereren aan zo'n opleiding die eerst nodig zou zijn. Dat zou de tweetalige scholen in Brussel eerder vertragen. Dat zou geen goede manier van aanpakken zijn. Voor ons: hoe sneller de tweetalige scholen, hoe beter.

De voorzitter: Mevrouw Brusseeel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseeel (Open Vld): De twee vorige sprekers hebben het, als ik goed geluisterd heb, over een verschillend project. U moet goed weten wat u wilt. Wilt u een schoolgebouw waarin twee taalgroepen aanwezig zijn? Of wilt u werkelijk een tweetalig project? Dat zijn twee verschillende dingen.

Ik zou even willen terugkomen op de communicatie van minister Vanhengel. Hij heeft wel degelijk in de VGC, op vragen van VGC-raadsleden, geantwoord dat er tussen theorie en praktijk behoorlijk veel praktische bezwaren staan. Er is nog veel werk aan de winkel vooraleer we komen tot een echt Brussels project dat pedagogisch helemaal goed uitgewerkt is en garantie geeft aan de ouders op kwaliteitsvol onderwijs. Dat is niet van vandaag op morgen gerealiseerd, 'du jour au lendemain' om het zo te zeggen. Er zat voorzichtigheid in zijn discours, dat wil ik toch benadrukken. Hij heeft eigenlijk ook te kennen gegeven dat een volledig tweetalig project veel voorbereiding vraagt. Zoals de Italianen zeggen: 'Tra parlare e fare c'è di mezzo il mare'. *(Opmerkingen. Applaus)*

Dat is een heel mooi spreekwoord dat we in de politiek af en toe indachtig zouden moeten zijn. Het betekent: tussen het spreken en het handelen ligt de zee.

Een andere bekommernis van mij – ik heb er in de vorige legislatuur af en toe vragen over gesteld – is de uitwisseling van leerkrachten tussen Franstalige en Nederlandstalige scholen. Mocht het effectief allemaal zo gemakkelijk zijn, dan zou dat in eerste instantie al goed lukken, en dat blijkt niet zo evident te zijn. Het

gaat dan ook over arbeidsvoorwaarden. We zouden inderdaad al gebaat zijn bij een aantal native speakers Frans voor de lessen Frans en omgekeerd.

Ik ben heel benieuwd naar uw antwoord, minister. Het is een boeiende discussie. Ze moet op een zeer voorzichtige en doordachte manier gevoerd worden, en niet al te politiek. Ik geef eerder de voorkeur aan een goede pedagogische insteek.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Mevrouw Caroline Gennez (sp·a): Aansluitend bij mevrouw Meuleman, de Brusselse realiteit is uiteraard veeltalig. Het Brusselse publiek, en zeker jonge mensen, zijn vaak tweetalig opgevoed. Een tweetalig project zou een troef zijn in het leerplichtonderwijs en in het hoger onderwijs. We kunnen niet de ideale school creëren met een toverstaf. Dat is een proces van trial and error.

Ik weet wel dat er in Brussel verschillende lerarenopleidingen, ook over de associatiegrenzen heen, openstaan om dat soort projecten te ontwikkelen. Zij zien het als een opdracht om aan te sluiten bij de Brusselse realiteit en om vanuit een stedelijk veeltalig project het onderwijs in Brussel te oriënteren.

Ik vind het een goed idee van minister Vanhengel. De collega's in de VGC steunen dat van harte. Ik hoop dat u en minister Milquet van de Franse Gemeenschap datzelfde voluntarisme voor ons Brussels onderwijs aan de dag leggen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Het is een zeer interessante vraag. Ik heb hierover al vaak van gedachten gewisseld met minister Vanhengel, dat was vóór zijn uitspraken. De vraag is wat hij precies bedoelt.

De VGC heeft de mogelijkheden voor een tweetalige lerarenopleiding laten onderzoeken door het adviesbureau ABBR. In deze nota worden processen als bidualomering, gezamenlijke diplomering, een nieuwe bicommunautaire instelling en een opleiding buiten het wettelijke kader onderzocht. Als de VGC nu pleit voor een oplossing zonder het aanpassen van wetgeving – en dat is voor mij de trigger – dan verwijst ze naar bidualomering of naar gezamenlijke diplomering. Alles wat minister Vanhengel verder gezegd heeft, plaats ik in die context. In onze gesprekken ging het ook altijd over de uitwerking van de bidualomering of gezamenlijke diplomering. U hebt er ook naar verwezen. Initiatieven als een nieuwe tweetalige normaalschool of een buitenwettelijk kader, daar ga ik niet verder op in. Dat wordt ook niet gevraagd.

Wat kunnen we wel doen? Bij bidualomering zouden studenten opleidingsonderdelen volgen aan een lerarenopleiding van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap, en op het einde de twee diploma's ontvangen, van iedere instelling, en dus van iedere gemeenschap, één. Bij een gezamenlijke opleiding geven een lerarenopleiding van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap één curriculum gezamenlijk vorm, en wordt er op het einde maar één diploma uitgereikt, in naam van beide instellingen. Beide mogelijkheden staan op dit moment in de regelgeving hoger onderwijs. We kunnen dat toepassen.

De vraag is natuurlijk of zo'n diploma, op basis van een gemengd curriculum, ook effectief toegang kan geven tot het beroep van leraar in beide gemeenschappen. De bedoeling is namelijk dat de afgestudeerden, in de Brusselse context, aan de slag kunnen in zowel het Nederlandstalig als het Franstalig onderwijs. Dat wil zeggen dat er ook een gemeenschappelijke basis moet worden gevonden voor een gezamenlijk curriculum. Vakinhoudelijk zal dat bijvoorbeeld rekening moeten houden met niet enkel de Vlaamse leerplannen, maar ook de Franstalige. Die

oefening zal niet eenvoudig zijn. Maar ze kan binnen de huidige grenzen van de decretale regelgeving worden gemaakt. Ik sta daar ook achter. Het is mogelijk, dus zie ik geen probleem om dat te doen.

Een aandachtspunt – er is op gewezen en we mogen dat niet onder de mat vegen – is de taalkennis, want we verwachten van leraren het Nederlandstalig onderwijs uiteraard een goede kennis van het Nederlands, zoals men van leraren in het Franstalig onderwijs een goede kennis van het Frans verwacht. De algemene regel in het Nederlandstalig onderwijs is dat een leraar minimaal een niveau C1 kan aantonen. Het behalen van een diploma van een lerarenopleiding in de Vlaamse Gemeenschap volstaat om dit niveau aan te tonen. Maar dat geldt natuurlijk niet meer wanneer die lerarenopleiding, bijvoorbeeld door bidualomering, slechts gedeeltelijk in het Nederlands doorlopen is. Volgens de taalregeling in het hoger onderwijs geldt een bacheloropleiding met meer dan 18,33 procent van de studiepunten in een andere taal als een anderstalige opleiding, en we gaan ervan uit dat de verhouding in een gezamenlijk curriculum eerder 50/50 zou zijn. Het kan, men kan het zoeken, maar er is een probleem.

Een oplossing zou kunnen zijn dat afgestudeerden hun kennis van het Nederlands op niveau C1 op een andere manier aantonen. Dat kan een specifiek bewijs zijn van de kennis van de Nederlandse taal bijvoorbeeld via een taal cursus; of via een niet-Nederlandstalig studiebewijs dat is afgeleverd door een instelling die erkend en gemachtigd is door het certificaat Nederlands als vreemde taal, een soort internationaal examen Nederlands; of na het afleggen van een taalexamen, ingericht door de Vlaamse overheid.

Theoretisch zijn er dus mogelijkheden om binnen de huidige regelgeving meer-talige opleidingen te organiseren. Maar tegelijk verwachten we in Vlaanderen zeer sterk dat leraren absoluut het Nederlands beheersen, en als we niet langer kunnen afleiden uit de lerarenopleiding dat het een Nederlandstalige opleiding is, dan moeten we iets anders doen. Ik verwijs naar de discussie die we hier een paar weken geleden gehad hebben over de toelatingsproef bij de lerarenopleiding, waar ik zelf zei dat voor mij taal een cruciale hefboom is. Als we verwachten van leerlingen die instromen in Vlaanderen, dat veel aandacht wordt geschonken aan taal en dat we dan plots in het kader van het curriculum zouden zeggen dat taal niet meer van belang is als het een bidualomering is, staat haaks op elkaar. We moeten naar het juiste evenwicht zoeken. Het kan dus. We kunnen ook een curriculum maken, maar we zullen moeten zorgen dat dat aspect voldoende afgedekt is en dat we daar zekerheid rond hebben. Daarom is het nuttig om samen met de VGC en de instellingen te bekijken wat wenselijk en haalbaar kan zijn om tot voldoende kwaliteitswaarborg te komen.

Wat staat in het bestuursakkoord van de VGC? Er is opgenomen dat de VGC werk wil maken van de opstart van een tweetalige lerarenopleiding die de leraren van de toekomst vormt en een diploma zouden maken dat toegang geeft tot het Nederlandstalig en het Franstalig onderwijs. Ook daar is eigenlijk van tweetalige scholen geen sprake. Het is wel onderzocht door het studie bureau, maar het staat niet in het bestuursakkoord.

Collega's, elk initiatief dat jongeren op een positieve manier kan aantrekken naar het beroep van leraar, moet onze steun verdienen. Er moet wel draagvlak zijn vanuit de instellingen en er moet ook voldoende kwaliteit zijn. Dat is voor mij zeer cruciaal. Elk initiatief dat we nemen, moet bevorderend zijn voor de kwaliteit.

Dat is de stand van zaken nu. Voor mij mag die studie hier ook eens worden toegelicht. Ik heb u proberen inzicht te geven in mijn bezorgdheden, in wat er kan en waar we op dezelfde lijn zitten als de collega. We kunnen niet aan de randvoorwaarden inboeten.

Er was nog een bijkomende vraag over de uitwisseling van leraren. U weet dat ik daaromtrent mijn collega Joëlle Milquet heb gezien. We maken nu werk van een internetplatform waar leraren de verschillen kunnen zien. Veel leraren weten niet precies op welke manier ze ervaring kunnen opdoen in de andere gemeenschap. Ik ben daar persoonlijk groot voorstander van. Ik vind dat we dat moeten stimuleren. We krijgen soms vragen. Bijvoorbeeld wanneer iemand uit de Vlaamse Gemeenschap een periode naar de andere kant van ons land gaat, blijven dan zijn loon, zijn pensioenrechten en anciënniteit behouden? Er zijn vele vragen. Die informatie wordt gebundeld op een website. We willen samen met de andere gemeenschap een uitwisselingsplatform maken om leerkrachten te stimuleren om de mobiliteit te versterken. Directeurs kunnen er ook vacatures plaatsen om mensen aan te trekken. Ik denk dat dat oké is, maar het feit dat het nog niet zo enthousiast gebeurt, toont juist aan dat het niet alleen te maken heeft met te weinig promotie maar ook met hinderpalen die er vandaag zijn.

Tot hier een stand van zaken, waarin u ook een stukje mijn mening hebt meegekregen.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik wil beginnen met het laatste. Dat is soms interessant. Die uitwisselingen lijken ons zinvol te zijn. Als je in de Nederlandstalige scholen in Brussel Frans laat geven door een native speaker Frans, is dat beter dan dat je het moet laten geven door leerkrachten die uitstromen uit onze lerarenopleiding en waarvan we weten dat hun Frans niet optimaal is. Ik deel volledig die mening.

De problemen met de uitwisseling zijn gekend. Het voornaamste probleem is uiteraard dat als je twee leerkrachten uitwisselt, en de ene leerkracht wordt ziek, wie dan de vervanging moet betalen en hoe die vervanging in zijn werk moet gaan. Dat is een concreet probleem dat u op het veld kunt oplossen.

Iets anders en helemaal van een andere orde, wat onder de vlag van de kwaliteit naar buiten wordt gebracht, is het volgende: tweetalige leerkrachten in tweetalige scholen zal vooral eindigen in het dalen van de kwaliteit. Ik kan alleen maar herhalen wat minister Vanhengel zegt. We stellen nu al vast dat in de Nederlandstalige lerarenopleiding in Vlaanderen het moeilijk is om de juiste instroom te krijgen. Om die instroom genoeg te kunnen bijwerken, zodat iedereen tevreden is over de uitstroom uit de lerarenopleiding, gaan we zeggen: we lossen dat wel op, we gooien er nog een tweede taal bovenop. Ik denk niet dat het dan voor mensen eenvoudiger wordt, laat staan kwaliteitsvoller, laat staan voor de docenten haalbaarder, want het gaat over leerkrachten die alle vakken geven, we spreken over leerkrachten lager onderwijs. Dan wordt het er zeker niet gemakkelijker op, integendeel. Daar gaat het toch over.

Het kan zijn dat mensen dat willen om een of andere reden, maar de N-VA kijkt graag naar wat er gebeurt in de Nederlandstalige scholen. Daar is de Nederlandstalige inspectie zeer duidelijk over geweest. Ze heeft aangegeven dat net door de talige problematiek de leerplannen niet gerealiseerd worden. Met andere woorden: de eindtermen zijn in het gedrang. Laten we dan alstublieft erop inzetten, met de maatregelen die we in OD XXIV hebben genomen, om leerlingen en ouders die kiezen voor Nederlandstalige scholen in Brussel maximaal het Nederlands bij te brengen, want daar gaat het over, daar draait het rond. En als we het vak Frans op die scholen geven, we dan bekijken om het op een goede manier te geven, daar heb ik geen problemen mee. Maar dat is iets anders dan tweetalige leerkrachten in tweetalige scholen.

De voorzitter: Mevrouw Brusseele heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Minister, dank u voor uw antwoord. Ik ben zeer blij dat u het onderscheid maakt tussen het een en het ander. Ik deel ook uw bekommernissen. Er is een belangrijk 'caveat', zo heb ik toch begrepen uit uw antwoord, namelijk dat u vindt dat de talenkennis gegarandeerd moet zijn, voor welke formule men ook kiest. In theorie zijn er een aantal mogelijkheden. Ik denk dat dat allemaal grondig zal worden doorgenomen. Ik ben benieuwd naar het onderzoek dat gedaan werd en ik kijk ernaar uit om dat in de commissie te kunnen bespreken.

Ik ben zeer blij dat u met minister Milquet werkt aan een website om kandidaat-leerkrachten beter te informeren over de mogelijkheden. Ik denk dat het platform dat zal worden opgericht, een goede zaak is.

Wat betreft de laatste bekommernissen die collega Daniëls geuit heeft met betrekking tot de lerarenopleiding, en dan de eventueel tweetalige opleiding van kinderen in het basisonderwijs, heb ik nog een aantal bedenkingen. Ik wil een beetje optimistischer zijn dan mijn teerbeminde collega.

Mijnheer Daniëls, ik deel uw mening dat het talige aspect van de basisschool een probleem is. Dat werd zo benoemd door de inspectie. Het is een gigantische uitdaging om het taalniveau van leerlingen in Brussel op te krikken. Het taalniveau van meerdere talen, zowel van de moedertaal als van de talen die ze gaan leren op school, de onderwijstaal en andere talen, is de grootste uitdaging. Maar ik denk dat het precies interessant is om een lerarenopleiding aan te bieden die een grote uitdaging inhoudt voor de kandidaat-leerkrachten. Ik denk dat je dan ook kandidaat-onderwijzers zult vinden die een grote intellectuele uitdaging willen aangaan. Het lijkt me belangrijk dat je een publiek gaat zoeken voor je lerarenopleiding dat een beetje verder wilt gaan dan de categorie die u genoemd hebt, collega Daniëls, namelijk de categorie die zegt: andere opleidingen zijn niet gelukt, dus laat ik eens proberen als onderwijzer. Dat is één categorie.

In voorgaande discussies over de lerarenopleiding, los van het tweetalige aspect en los van het Brusselse aspect, waren we het er al over eens dat we eigenlijk een sterker publiek willen aantrekken voor de lerarenopleiding. Dan zie ik de component tweetaligheid niet als een onmogelijkheid, maar als een bijkomende formule die sterke leerlingen uit het aso kan aantrekken, niet degenen die al een paar keer gefaald hebben in andere studierichtingen, maar degenen die iets op een sterk niveau willen gaan doen. Ik zie daarin wel een mogelijkheid. Ik ben daar dus een beetje optimistischer in dan u, mijnheer Daniëls, maar uiteraard met de nodige voorzichtigheid.

Mevrouw Kathleen Helsen (CD&V): Mevrouw Brusseel, ik had net aan de minister dezelfde reactie gegeven dat het zeer moeilijk is om op voorhand in te schatten wat de effecten zullen zijn.

Mijnheer Daniëls, u hebt daar een punt. De lat wordt hoger gelegd voor deze leerkrachten en het zou inderdaad wel eens kunnen zijn dat er andere profielen worden bereikt, waarvan wij al een lange tijd zeggen dat wij die overal in ons Vlaams onderwijs nodig hebben. De mogelijkheid zou wel eens kunnen bestaan dat daar een start mee genomen wordt, dat die profielen net aangetrokken worden in Brussel. U kunt daar mogelijk een punt hebben. Wij moeten niet al te bevreesd zijn om een dergelijk project op te zetten, zodanig dat nieuwe profielen op die manier worden aangetrokken. Ik maak op het terrein ook die inschatting.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daniëls, uw bezorgdheden kunnen misschien perfect worden opgevangen in de twee aanvullende tussenkomsten. U kunt ook van mening verschillen. Decretaal is het mogelijk om de pistes te verkennen. Dat

is geen probleem. Als je het decretaal kunt doen, moet je de pistes effectief proberen te verkennen. Het zou zeer nuttig zijn om dat te doen en om met de opleiders samen te bekijken of het op die manier mogelijk is. De kwaliteitswaarborg moet er wel zijn. Dat is voor mij cruciaal.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Gelukkig heb ik één oor dat naar achteren kan luisteren en één oor naar voren.

Er wordt nu heel hard gefocust op de lerarenopleiding. Maar we moeten goed bekijken wat er gaat gebeuren in de scholen met tweetalige leerkrachten, tweetalige directies en tweetalige secretariaten. We spreken nog altijd over Nederlandstalige scholen, gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap, in Brussel. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat we in die scholen de ouders en andere mensen te woord gaan staan in het Frans? Ik heb dat hier vandaag niet gehoord, dus denk ik dat iedereen dat onderschrijft. Ik neem aan dat die scholen Nederlandstalige scholen zijn en blijven. Op dat vlak wil ik niet naïef zijn. Er is een verschil tussen naïviteit, realiteit en illusie. Als een school tweetalige directie-secretariaten heeft, zou dat willen zeggen dat ze, omdat het een Nederlandstalige school is, toch Nederlands moeten spreken. Ik wil hier niet alle problemen van de faciliteitengemeenten en Brussel ophalen, maar de Brusselaars, de Vlamingen in Brussel, weten mij toch te zeggen dat, ook al moet het in het Nederlands, en zeker in de faciliteitenscholen, het meestal een strijd is om het niet in het Frans te moeten krijgen. Ik wil die kwesties niet in het Nederlandstalig Brussels onderwijs importeren. En ik wil de kwaliteit van het Nederlandstalig onderwijs absoluut bovenaan zetten.

Mevrouw Brussee, ik ben misschien wat minder optimistisch. Ik ben wat realistischer. *(Opmerkingen van mevrouw Ann Brussee)*

Is dat niet mooi van mij? Ik zou u willen volgen als dat van die sterke profielen zou kloppen. Maar ik vrees dat we die sterke profielen niet zullen aantrekken. Als dat zo zou zijn, zouden die sterke profielen nu ook al kiezen voor de lerarenopleidingen. Dat doen ze niet altijd. Maar dat debat moeten we voeren bij de debatten over de lerarenopleiding.

Minister Hilde Crevits: Er is hier misschien een misverstandje. Ik dacht dat het hier ging over een tweetalige lerarenopleiding. U was nu bezig over basisscholen.

De heer Koen Daniëls (N-VA): In de aanleiding tot mijn vraag gaat het ook over de secretariaten, over de tweetalige lerarenopleiding en over de tweetalige scholen. Dat staat er zeer duidelijk in. U hebt inderdaad gefocust op de lerarenopleiding, maar na het debat dat zich hier heeft ontwikkeld, wil ik nog eens de nadruk leggen op wat ik gezegd heb.

Minister Hilde Crevits: Ik heb mij heel hard gefocust op die opleiding omdat mij dat wel interesseert. We hadden het over sterke profielen en over de diplomering of de gezamenlijke diplomering. Ik ben veeleer voor een bidualomering dan voor een gezamenlijke diplomering. Dan komen die gewoon in Vlaamse scholen terecht. Het is, denk ik, een andere discussie.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Maar het hangt wel heel sterk aan elkaar want als je een tweetalige school krijgt of een school waarin de twee taalprofielen aanwezig zijn, en je hebt dan ouders die zich tot die school wenden, dan moet dat in faciliteitenscholen in het Nederlands gebeuren. Maar we zien dat het daar vaak anders gebeurt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.